

**A Szokolya Községi
Börzsöny Gyöngye Óvoda
Módosított
Pedagógiai Programja**

2018

Bevezetés

Ez a dokumentum a Szokolya Községi Börzsöny Gyöngye Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete által készített Pedagógiai Program.

Az intézmény fenntartója:

Szokolya Község Önkormányzata

Az Óvoda a fenntartó által meghatározott szervezeti struktúrában és alapfeladattal végzi tevékenységét az Alapító Okiratban rögzítetteknek megfelelően.

Törvényi szabályozás

- A Kormány 363/2012. (XII.17.) rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról. Valamint ennek módosítása: a 137/2018. (VII. 25.) Kormányrendelet
- 2013 évi CXXIX. törvénnyel módosított 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 47/2013. (VIII.4.) EMMI rendelettel módosított 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet az SNI gyermekek óvodai és iskolai nevelésének irányelvéről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- A 257/2013. (VII. 5.) Korm. rendelettel módosított 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról
- 1/1998. (VII.24) OM rendelet a nevelési oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről.
- A fenntartó által hozott rendeletek
- Önértékelési Kézikönyv Óvodák számára www.oktatas.hu

A felsorolt dokumentumokban kiemelt alapelv a gyermeki jogok deklarálása az óvodai nevelésben és minden élethelyzetben.

Megfogalmazzák az óvoda szerepét a személyiségfejlesztés folyamatában.

A pedagógiai program módosítása előtt nevelőtestületünk elvégezte a SWOT analízist.

<p>Erősségeink</p> <p><u>Térszerkezet:</u> új épület, tornaszoba, bölcsőde</p> <p><u>Humán erőforrás:</u> sokszínűség, szakemberek: logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógytornász</p> <p><u>Környezet:</u> háborítatlan természet, élményszerzési lehetőségek</p> <p><u>Gazdasági környezet:</u> átlagos családok</p> <p><u>Kistérség:</u> jó kapcsolat, kommunikáció</p> <p><u>Fejlesztési politika:</u> Önkormányzat együttműködő</p> <p><u>Imázs:</u> községi rendezvényeken való részvétel</p> <p><u>Szervezés:</u> szakmai önállóság, tehetséggondozás</p> <p><u>Szolgáltatás:</u> mozgásfejlesztő torna, bábszínház, játékos ismerkedés az angol nyelvvel, hittan</p>	<p>Lehetőségeink</p> <p><u>Térszerkezet:</u> bővíthető épület, kertrendezés</p> <p><u>Humán erőforrás:</u> létszámbővítés, munkahelyteremtés</p> <p><u>Környezet:</u> Kapcsolat a Nemzeti Park Igazgatóságával</p> <p><u>Gazdasági környezet:</u> szponzorok megkeresése</p> <p><u>Kistérség:</u> szakmai napok szervezése</p> <p><u>Fejlesztési politika:</u> csapatépítés</p> <p><u>Imázs:</u> arculattervezés (logó, póló, honlap) testvéróvoda</p>
<p>Gyengeségek</p> <p><u>Térszerkezet:</u> csoportszobák mérete, kert állapota</p> <p><u>Humán erőforrás:</u> nyugdíj előtt álló vagy gyakornok kollégák</p> <p><u>Szervezés:</u> feladatok elosztása</p>	<p>Veszélyek</p> <p><u>Humán erőforrás:</u> mentorok hiánya</p> <p><u>Környezet:</u> demográfiai hullám</p> <p><u>Szolgáltatások:</u> nagy hangsúlyt kapnak, különbségek keletkeznek, a gyerekek túlterhelődnek</p>

I. Fejezet

A helyi óvodai nevelési programunk célja

1. Óvodánk küldetésnyilatkozata

1.1. Gyermekkép

Fejlett értelmű, érzelmű gyermekeket szeretnénk nevelni, olyanokat, akik alkotnak, nyitottak a világ dolgai felé. Nemcsak azt csinálják amit elvárnak tőlük, hanem saját elgondolásaiknak is érvényt tudnak szerezni. Élményekben gazdag, biztonságot nyújtó légkörben szeretnénk nevelni, elfogadva esetleges hátrányos tulajdonságaikat, fogyatékoságaikat. Kívánjuk, hogy váljanak környezetükben jól tájékozódó, azt védő, szépítő és szerető gyermekekké, felnőttekké.

Az óvodánk pedagógiai ars poeticája

„Milyen embert is akarunk formálni?

A válasz egyszerű: Egészséges testű, akaraterős,
jó ítéletű, értelmes, tettekész,
szép célokért hevülő és áldozó embereket,
akik meg tudják érteni és élni a szépet
és nagyot minden téren,
akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal,
akik megértik a dolgok összefüggéseit,
akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek,
amely csak a kölcsönösségen, méltányosságon,
és jóakaraton épülhet.”

(Szent-Györgyi Albert)

1.2. Óvodakép

Célunk egy olyan szeretetteljes, érzelem gazdag óvoda megteremtése, ahol a gyermekek testileg, lelkileg és szellemileg biztonságban fejlődnek.

Valamint gyermekközpontú, az óvodás gyermekek érdekeit, jogait maximálisan előtérbe helyező, partnereink számára nyitott, magas szakmai színvonalú intézmény működtetése.

1.3.A település bemutatása

Szokolya Pest megyében, a Börzsöny hegység lábainál elterülő kis falu. A Dunától 6 km-re, a Börzsöny legnagyobb kiterjedésű és egyik legszebb medencéjében, a Morgó patak völgyében fekszik.

A település festői környezetében 2000 ember él. 50 km-re van Budapesttól, 18 km-re Váctól. Közigazgatásilag hozzá tartozó terület Királyrét, amely a Duna-Ipoly Nemzeti Park részét képezi. Közvetlen szomszédságában van az országos hírű Hideg-hegyi sípálya, a Csóványos- kilátó (938 m), ezeket a kedvelt kiránduló és sportolási lehetőséggel bíró helyeket a Börzsönyi Erdei Kisvasúttal lehet a faluból megközelíteni, amely Kismarosról indul, érinti Szokolyát, és végcélja Királyrét. A nemzeti parkban amellet hogy a természeti értékek megóvása biztosított, lehetőséget kínálnak a helyi közösségek és az idelátogatók számára a szabadidő hasznos eltöltésére, valamint kulturális programokra.

Falunk két jeles szülötte Mányoki Ádám és Viski János festőművészek, akiknek a relikviáit és műveit kiállító terem őrzi, amely folyamatosan látogatható. A kiállítóteremben időszakos kiállítások is megtekinthetőek.

A falu határában a Kacár tanyán népi kismesterségek felelevenítését végzi a tulajdonos (vályogvetés, kovácsolás, kenyérsütés, agyagozás), valamint az önfenntartó gazdálkodást és a környezettudatosságot mutatja be.

1.4.Az intézmény bemutatása, személyi feltételek

Óvodánk 75 férőhelyes, 3 csoporttal működik. A gyermekek fejlesztését 6 óvodapedagógus, 1 pedagógiai asszisztens, 3 dajka látja el.

Az óvodapedagógusok közül egy szakvizsgával rendelkezik. Helyi pedagógiai programunkat a kolléganők készítették.

A helyi adottságok figyelembevételével a környezeti nevelést, a környezet védelmét, valamint az anyanyelvi nevelést, kommunikációt tekintjük kiemelt feladatunknak. Óvodánkat 2003 őszére a kor követelményeinek megfelelően újjáépítették.

Óvodánkban a szülők kérésére homogén csoportokat működtetünk.(kis-, középső-, nagycsoport)

Munkánkat hetente egy alkalommal logopédus és fejlesztő pedagógus segíti.

A gyermekek hetente egyszer tehetséggondozó foglalkozásokon vehetnek részt, amelyeket az óvónők tartanak (kézművesség, drámapedagógia, tánc).

Óvodánkban jól működik a hitoktatás.

Hetente egy alkalommal játékos mozgásfejlesztő tornán vehetnek részt óvodásaink, amelyet szakképzett gyógytestnevelő vezet.

Nagycsoporthoz szakképzett nyelvtanár segítségével a gyermekek játékos módon ismerkedhetnek az angol nyelvvel.

2.1. Óvodai nevelésünk célja:

Célunk az, hogy a gyermek megtanuljon harmóniában élni a természettel, mint annak aktív résztvevője. Megismerje, majd érzelmileg kötődjön hozzá. Úgy gondoljuk, ha megismerte, megszerette, talán vigyázni is fog rá. Így kialakulhat a gyermekben egy, a környezetére odafigyelő magatartásforma.

Környezeti nevelésünk célja:

- az értékközvetítés
- a környezeti kultúra kialakítása
- ökológiai gondolkodás megalapozása

Feladatunknak tartjuk:

- a környezeti neveléshez szükséges érzelmi alapok kialakítását, erősítését
- pozitív viselkedési és magatartásformák fejlesztését
- szokásrendszerek kialakítását
- természetszemlélet formálását

Kívánjuk, hogy óvodásaink váljanak környezetükben jól tájékozódó, azt védő, szépítő és szerető gyermekké, felnőtté.

Új óvodánk névválasztása híven tükrözi céljainkat, mivel óvodánk neve:

„BÖRZSÖNY GYÖNGYE ÓVODA”

Az óvodai életben csak a beszéd segítségével lehetséges a társas kapcsolatok kialakítása. A gyermeki személyiségfejlesztés folyamán nagyobb hangsúlyt szeretnénk fordítani a kommunikáció fejlesztésére. Lehetőséget szeretnénk teremteni arra, hogy gyermekeink életszerű helyzetekben, természetes módon beszélhessenek arról, ami velük történik, ami érdekli őket. Ehhez derűs, nyugodt légkört kívánunk biztosítani.

2.2. Az óvodai nevelésünk feladatai a személyiségfejlesztés területén

Az óvodai nevelésünk általános feladatai

Az óvodai nevelésünk feladata az óvodás korú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül :

az egészséges életmód alakítása

az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban (amelyet az erőteljes testi fejlődés jellemez) kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítása
- a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Az óvodás korú gyermek jellemző sajátossága a magatartás **érzelmi vezéreltsége**. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretet teli légkör vegye körül.

Mindez szükséges, hogy:

már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érhessék a gyermeket

az óvodapedagógus-gyermek, dajka-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze

az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését és én tudatának alakulását, engedjen teret én érvényesítő törekvéseinek

az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a különbözőség elfogadására

az óvoda segítse elő, hogy a gyermek ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai élet szervezése kívánatos, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését.

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus viselkedése.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, ill. kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus stb.) közreműködésével.

Az anyanyelvi és az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - helyes mintaadással - az óvodai nevelő tevékenységek egészében kiemelt jelentőségű. Különösen a beszédkedv fenntartására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, s a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az értelmi nevelés további feladatai egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, másrészt értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

2.3. Az iskolai alkalmasság

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Az iskolaérettségnek az iskolai életre való felkészülésnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finom motorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozódásnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának).

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.

megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.

a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van

Az iskolára érett gyermek

érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat alkot; tisztán ejti a magánhangzókat és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetnek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását; felismeri a napszakokat; ismeri és a gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét; a környezetében élő növényeket és

állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan összehangolását, melynek alapja és nélkülözhetetlen feltétele a gyermek érzelmi biztonsága és kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben ezt az iskolai légkör lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségleteinek kielégítését feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

- A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

2.4. Az óvoda kapcsolatrendszere

Az óvoda és a család kapcsolata

A gyermek nevelése elsősorban a családok joga és kötelessége, de az óvoda kiegészítő szerepe időben, hatásában, mind ebben a korban, mind pedig a későbbi évekre szólóan is alapvető, meghatározó gyermekeink személyiségének fejlődésében.

Az óvoda iránt érdeklődő szülő, mint leendő partner jelenik meg az óvodában. Ez az első pillanat meghatározó lehet a további óvodával való kapcsolat minőségére. Nem mindegy, milyen benyomások érik. Nagy hangsúlyt fektetünk az újonnan érkező gyermekek és a csoportot váltó gyermekek beszoktatására. Óvodánk rendelkezik beszoktatási tervvel. Ez a szemlélet megkönnyíti a gyermekeknek az első vagy második szocializáló közegének elfogadását.

A szülők óvodánkban a Köznevelési törvényben meghatározott jogaik és kötelességeik teljesítése érdekében Szülői Kört hoztak létre. A Szülői Kör éves munkatervvel rendelkezik. Képviselőikkel az óvoda vezetője tartja a kapcsolatot.

Óvodánk nyitott, biztosítjuk, hogy a szülők gyermekük mindennapi óvodai életébe betekinthessenek.

A szülők és óvodapedagógusok között a nevelési célok összehangolása érdekében az alábbi módokon nyílik lehetőség.

- Óvodai beiratkozás
- A szülővel történő beszoktatás lehetősége (szükség szerinti időtartam)
- Nyílt napok szervezése
- Óvodánk nyilvános ünnepei (az éves munkatervben szabályozva)
- Családlátogatások (Családlátogatási szempontsört dolgoztunk ki)
- Szülői értekezletek (legalább kettő, de szükség szerint több)
- Fogadó órák (Különös tekintettel beiskolázás előtti időszakra)
- A szülőkkel közösen megtartott munkadélutánok (Advent, Húsvét)
- Közös kirándulás, program a családokkal együtt
- A falújságra kifüggesztett információkon keresztül
- Közösségi oldalon keresztül
- A gyermekvédelmi intézkedések folyamán

Az általános iskola és az óvoda kapcsolata

Mivel községünkben egy óvoda és egy általános iskola működik, az első osztályba az óvoda nagycsoportosai iratkoznak be.

A két intézmény kapcsolata jó, ami a tanítók és óvodapedagógusok viszonyát is tükrözi.

Partneri igényfelmérésünk alapján óvodánk nevelőtestülete az alábbi feladatokat tűzte ki maga elé:

- a tanító kollégák ismerjék meg a helyi nevelési programunkat, teremtsünk időt és lehetőséget szakmai beszélgetésekre
- vegyünk részt egymás bemutató foglalkozásain, módszertani megbeszélésein.
- az óvodapedagógusok is ismerjék meg az iskola pedagógiai programjának legalább az első osztályra vonatkozó részét
- az iskola közelítse elvárásait az óvodai követelmények irányába.

A már eddig jól működő kapcsolattartási formák:

- az első osztályosok ősszel ellátogatnak az óvodába (óvodánk születésnapja)
- sportos délelőtt az iskola tornatermében
- barkácsdélután a szülőkkel közösen
- az első osztályosok óvodapedagógusa meglátogatja a gyermekeket az iskolában

- május hónapban az óvodások ellátogatnak az első osztályba
- az iskolai évnnyitóra az óvodapedagógusok kísérik az elsős gyerekeket

Kapcsolattartás a fenntartóval

A partneri elégedettségvizsgálat alapján intézményünk és a fenntartó munkakapcsolata elfogadhatónak mondható. A kapcsolat javítása érdekében szükség lenne arra, hogy:

- Minden képviselő ismerje az óvodánk pedagógiai munkáját
- Közvetlenebb munkakapcsolat kialakítására
- Több közös program megvalósítása

A kapcsolattartás formái:

- Az óvodavezető részvétele az óvodát érintő testületi üléseken.
- Szükség szerint megbeszélés, egyeztetés a jegyzővel, polgármesterrel
- Folyamatos, ill. szükség szerint egyeztetés az önkormányzat pénzügyi előadójával.
- Az óvodavezető éves beszámolója a képviselő testületnek
- Folyamatos egyeztetés az önkormányzat gyámügyi előadójával
- Képviselők meghívása az óvodában tartott nyílt hetekre, ünnepélyekre, nevelési értekezletekre.
- Nagycsoportos óvodások szereplése a községi ünnepélyeken. (Falukarácsony, Márc.15.)
- Az önkormányzat által szervezett gyermek-és sportnapon sorverseny az óvodások részére

Testvéróvoda

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei között oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda egy külföldi óvodával kapcsolatépítésre törekszik – és lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

2.5. Az óvodai nevelésünk általános pedagógiai alapértékei

- Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia
- A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - különleges védelem illeti meg
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak
- Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságaiból fakadóan kiszolgáltatott. Alapvető követelmény a kisgyerek emberi méltóságának, jogainak biztosítása az óvodai nevelés teljes eszközrendszerével.
- Az óvodapedagógus nevelőmunkája során szoros kapcsolatba kerül a családdal. A kölcsönös bizalom eredményeképpen a családi élet legbelsőbb dolgairól is lehetnek információi. Ezért biztosítsa a szülőt titoktartásáról, s tartsa tiszteletben a családok belső szokásait, ügyeit. E követelmények megsértése vétségnek minősül a pedagógiai etika ellen.
- A 3-6-7 éves gyermek alapvető szociális tanulási formája az utánzás, ezért az óvodapedagógus modell szerepe kiemelkedő jelentőségű. A modell átvételben az érzelmenek és a beszédnek fontos szerepe van. Az óvodapedagógus ezért biztosítsa a gazdag érzelmi légkört, és nyelvi kommunikációs kifejezőképessége, kulturáltsága legyen állandó minta minden gyermek számára. Nevelői magatartása, beállítódása nyújtson modellt a családi nevelés számára is.
- Az óvodapedagógus egész nevelőmunkáját hassa át a gyermekek egyéni különbségének tiszteletben tartása, a szereteten, őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló magatartás, a tolerancia.
- A gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása
- A migráns családok gyermekeinek interkulturális nevelése
- Az óvodapedagógus a gyermek alapvető megnyilvánulási módjára és fő tevékenységi formájára, a mozgásra és játékokra alapozva szervezze a főbb nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatait.

II. Fejezet

A helyi óvodai nevelési program tartalma

1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermekek harmonikus fejlődésének elősegítése, testi, lelki jólétük biztosítása. Gondozási, prevenciós és korrekciós tevékenység ellátása a családdal való együttműködésben, illetve a családi nevelés kiegészítéseként. Az óvodai élet minden mozzanatában jelen van, a nevelési folyamat egészét áthatja.

Folyamatos, kiszámítható, biztonságot nyújtó napirend kialakításával, átlátható és érthető szokás, szabályrendszer fokozatos kiépítésével biztosítjuk a gyermekek testi-lelki fejlődését.

Az egészséges életmódra nevelés feladatai:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Az óvodapedagógus feladata

- A gyermekek óvodában eltöltött idejét tudatosan, az élettani szükségleteinek figyelembevételével tervezzé
- A helyes életritmust fokozatosan, az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően a családdal együttműködve alakítsa ki
- Biztosítsa a szükséges eszközöket és időt
- Figyeljen oda a toalett használat intimitására (függönyök)
- Ügyeljen a tisztaságra, a rendre, a környezet biztonságára és személyes gondozottságára

- Tegye lehetővé, hogy a szülők tájékozódhassanak a gyermekek óvodai étrendjéről
- A magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só-és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése
- Biztosítson megfelelő számú és méretű eszközöket
- Biztosítsa, hogy, egész nap legyen víz a megszemjázó gyermekek részére
- Ösztönözze, de ne kényszerítse a gyermekeket az ételek elfogyasztására
- Kérje a szülőket a gyermekek réteges öltöztetésére
- Érje el, hogy a gyermekek naponta váltsanak fehérneműt, zoknit
- Biztosítson elegendő időt a tevékenységek végzésére, gyakorlására
- Elégítse ki a gyermekek mozgásigényét, fejlessze testnevelés foglalkozásokon, mindennapos testnevelésnél, játékban
- A mozgásokat lehetőség szerint a szabadban végeztesse
- Szervezzen hosszabb sétákat, kirándulásokat, amelyek közös élményt jelentenek a csoport számára
- Biztosítsa a rendszeres szabad levegőn való tartózkodást
- Törekedjen arra, hogy a téli időszakban használják ki a hó adta lehetőségeket
- Igyekezzen a pihenéshez szükséges optimális körülményeket minden gyermek számára megteremteni és fenntartani
- A pihenés, alvás alatt a nyugalmat tartsa fenn, de ne erőltesse az alvást
- Pihenés közben mindig tartózkodjék a gyermekek között!

Módszertani alapelvek

- Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse a gondozással kapcsolatos tevékenységeket.
- Törekedjen arra, hogy a tevékenységek örömet jelentsenek a gyermekeknek, és teljes önállósággal végezhessek azokat.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermekek minél többet tartózkodjanak a szabadban, lehetőség szerint ott tervezzen tevékenységeket.
- Séták, kirándulások, közös élmények nyújtásával segítse elő a minél sokszínűbb, komplexebb tevékenységek gyakorlását.
- Tervezésnél vegye figyelembe az egyéni képességeket, kövesse a fokozatosság elvét.

- Ösztönözzé a gyermeket, hogy önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse a gondozással kapcsolatos tevékenységeket

Sikerkritériumok:

Önállóan tisztálkodnak, használják a WC-t.

Saját személyükkel kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységeket számukra legmegfelelőbb tempóban végzik

Elsajátítják a kulturált étkezés szokásait.

Önállóan döntenek az elfogyasztott étel mennyiségéről

A gyermekek képességeinek megfigyelése, egyéni és csoportos mérések

Testsúly, magasság mérése

Védőnő mérése

Tárgyi feltételek

- gyermekméretű mosdó, folyékony szappan, körömkefe, törölköző, fésű
- a fogmosáshoz fogmosó felszerelés
- jellel ellátott öltözőszekrény
- étkezéshez asztalterítők, szalvéta, ép, tiszta evőeszközök
- megfelelő méretű fektető a pihenéshez
- magasságmérő, testsúlymérő

2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az érzelmi nevelés és a társas kapcsolatok célja, a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normáit figyelembe véve. Az óvodás gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretet teli légkör vegye körül.

Különbözőségeik elfogadására és tiszteletére nevelés

Az óvodapedagógus feladata

- Teremtse meg a derűs és barátságos légkört
- A közösségi élet színtereit, csoportszobát, helyiségeket tegye otthonossá, barátságossá
- Teremtse meg, hogy a csoport légkörét a teljes és kölcsönös bizalom hassa át
- Teremtse meg, annak lehetőségét, hogy a gyermekek önállóan, kezdeményezően vegyenek részt az óvoda sokféle tevékenységeiben
- Gyakoroltassa a társakkal és felnőttekkel kapcsolatos alapvető viselkedési szokásokat.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint pl. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) szokás-és normarendszerének megalapozása.
- Segítse elő az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek megteremtését
- Biztosítson a gyermekek számára gazdag, változatos tevékenységeket. A napirendet úgy állítsa össze, hogy abban a legtöbb időt a játék foglalja el. A gondozás, munka, tanulás csupán a játék felfüggesztését jelentse
- A gyermek nyitottságára építve segítse, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja. Így rá tud csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- Valósítsa meg a napirendben a folyamatosságot
- Csökkentse a várakozási időt
- Teremtse meg az egy időben, de egymástól függetlenül zajló tevékenységek zavartalanságát!
-

Módszertani alapelvek

- Tartsa tiszteletben a barátságot, segítse azt az óvodán kívüli életben is.
- Teremtse meg a lehetőséget, hogy az óvoda nyitottsága betekintést engedjen a szülőknek a gyermekek óvodai életébe.
- Ösztönözze a gyermekeket arra, hogy a társaiktól is kérjenek és adjanak is segítséget. Tapasztalassák, hogy közösen örömtelibb és eredményesebb minden tevékenység.
- Törekedjen, hogy a gyermekek szabadidejükben tevékenységeiket szabadon választhassák meg.
- Egész nap folyamán valósítsa meg a céltudatosság és a folyamatosság elvét.
- A napirend rugalmassága tegye lehetővé az előre nem tervezett, de a gyermekek személyiségfejlődését szolgáló események beillesztését.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvoda minden alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű legyen.

Sikerkritériumok

- Minden gyermek szívesen jár óvodába, szeretetteljes kapcsolat alakul ki a gyermekek és a velük foglalkozó felnőttek között
- Elfogadják a csoport szabály és szokásrendszerét
- Olyan személyiségjegyeik fejlődnek, melyek segítik erkölcsi tulajdonságaik alakulását és a másság elfogadását
- Negatív érzelmeiket is megfelelő formában tudják kifejezni
- Iskolába kerüléskor a felmerülő új helyzetekkel sikeresen megbirkóznak.

A gyermekek képességének megfigyelése, egyéni és csoportos mérések.

A gyermekek társas viselkedésének, szokásainak megfigyelése

A közösséget és az egyént formáló szociális érzelmet megerősítő tevékenységek a csoportban

Szociometria, a gyermekek társas helyzetének megfigyelése

Beszoktatás

A beszoktatás célja, barátságos és szeretetteljes átmenet biztosítása a családi nevelés és az óvodai nevelés között.

Kiscsoportban új gyermek beszoktatása pedagógiai megfontolásból március 1-ig történik.

Az óvodapedagógus feladata

- Éljen a folyamatos, szülővel történő beszoktatás lehetőségével
- Ismertesse a szülőkkel a folyamatos, szülővel történő beszoktatás előnyeit
- Készítse elő a csoportba már beilleszkedett gyermekeket új társuk fogadására
- A gyermekek részéről tartson természetesnek mindenfajta megnyilvánulást
- Különös gyengédséggel foglalkozzon a gyermekkel a délutáni lefekvéskor
- Ne kényszerítse őket alvásra
- Tegye lehetővé, hogy kedvenc játékát magával hozza
- Készítsen beszoktatási tervet, ne csak az újonnan érkező 3-4 éveseknek, hanem az esetleg csoportot ismétlő gyermekeknek is!

Sikerkritériumok

Ha a szülők többsége él a szülővel történő beszoktatás lehetőségével

- Ha a gyermekek a beszoktatási időszak végére szívesen jönnek az óvodába

A beszoktatás mérésének megfigyelési szempontjai:

- könnyen elválik a szülőtől
- elfogadja a csoportban dolgozó felnőtteket
- alakulóban vannak társas kapcsolatai
- szívesen jár óvodába.

3. A játék

A játéktevékenység célja:

Az óvodás gyermek legfontosabb alaptevékenysége és így az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze. A mozgásos szociális tapasztalatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek érzelmi és értelmi fejlesztése egyéni vágyainak és ötleteinek, kreativitásuknak kibontakoztatása.

A játéktevékenység formái:

A játék lehet a gyermek szabad játéka, és lehet az óvodapedagógus által kezdeményezett játék.

Szabadjáték, amikor az óvodapedagógus biztosítja a gyermek számára az önállóságot, szabadságot.

Kezdeményezett játék, amikor az óvodapedagógus nevelő szándékkal teremt olyan helyzetet, amelyben a gyermek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel játéktevékenységet.

Az óvodapedagógus feladata

Teremtse meg azokat a feltételeket, amelyek hatnak a játék kialakulására, és amelyek segítségével játékuk tartalmasabbá, sokoldalúbbá válhat:

Megfelelő légkör: szükséges a kiegyensúlyozottséghez, a közösségi életük fejlődéséhez, és a játékra is hat. Segítse önállósodásukat a téma- és eszközválasztásban, konfliktusmegoldásban. Ébressze fel bennük az együtt játszás igényét, a társak iránti érdeklődést.

Megfelelő hely: alakítsa ki a megfelelő helyet az egymás mellett játszó csoportok és az egyedül játszó gyerekek számára.

Alakítson ki állandó és ideiglenes játszóhelyeket. A sokat mozgó gyerekeknek éppúgy tegye lehetővé a játékot, mint azoknak, akik nyugalmat igényelnek.

Biztosítson nyugodt játszóhelyet az udvaron, a kertben, a kirándulások alkalmával.

Játékidő: a napirendben biztosítsa a játékidő folyamatosságát akár a teremben, akár a szabadban.

Játékeszközök: az óvónő olyan játékszereket adjon a gyerekeknek, amelyek segítik az elmélyült játék kialakulását, és motiváló, fejlesztő hatásuk van.

Legyenek esztétikusak, könnyen tisztíthatóak, veszélytelenek. Különböző alapanyagokból készüljenek, jól variálhatók legyenek.

Mindig bővítse a választékot, biztosítson félkész eszközöket, kellékeket. Engedje, hogy a bútorokat is bevonják a játékba.

Tegye őket jól elérhető helyre. Ha elromlott, a gyerekekkel közösen javítsák meg.

A tapasztalatszerzés irányítása:

Az óvodapedagógus gondoskodik arról, hogy a gyerekek minél jobban megismerjék környezetüket. Alakítsa úgy az óvodai életet, hogy tapasztalatokat, élményeket szerezzenek. Használja ki a kirándulások adta lehetőségeket. Ismerje meg a gyerekek óvodán kívüli tapasztalatait. De ne terhelje a gyerekeket újabb és újabb benyomásokkal, mert az is káros.

Módszertani alapelvek:

A játékirányítás alapvető sajátossága, hogy indirekt.

Az óvodapedagógus biztosítsa azokat a feltételeket, amelyek a játékhoz szükségesek. A teremben és az udvaron is.

Tegye lehetővé, hogy a gyermekek saját elgondolásaikat valósíthassák meg a játékban, hogy fantáziájuk, érzelmeik szabadon megnyilvánulhassanak.

Tartsa szem előtt, hogy a gyerekek játékának színvonala különböző. Egyrészt igazodjék az adott fejlettségi szinthez, másrészt segítse, hogy a gyerekek magasabb szintre juthassanak.

Törekedjen arra, hogy megértse, játékukban mit szeretnének elérni. Ő maga is szeressen játszani, tapintatosan működjön együtt.

Változatos játékokkal ösztönözze őket arra, hogy a gyerekek aktívan, igazi játékkedvvel vegyenek részt, mindenki szabadon és minél elmélyültebben játsszon.

Sikerkritériumok

Az átélt élmények és tapasztalatok alapján önállóak a szerepjáték kiválasztásában, a szerepek felosztásában, az eszközök kiválasztásában.

Képesek bonyolultabb szabályjátékok megtanulására, a szabályok betartására, s erre ha kell egymást figyelmeztetik is.

- A barkácsolás során létrehozott alkotásokat felhasználják játékukban.
- Konstruáló játékukat az egyéni ötletek alapján létrehozott, egyre pontosabb és bonyolultabb alkotások jellemzik.
- Tudnak a társaikhoz, a szerepekhez alkalmazkodni.
- A játék során mozgásaktivitásuk kielégül. (szabadon cselekszenek, saját tempójuk szerint tevékenykednek)

A gyermekek képességének megfigyelése, egyéni és csoportos mérések

- A gyermekek megfigyelése a játékban
- A gyermekek együttműködése a játékban

- A játéktevékenységben megmutatkozó önállóság
- A gyermekek kommunikációja a játékban
- A szerepjáték témáinak megfigyelése a csoportban

Tárgyi feltételek

- A csoportszobában elkülönített játékterek
- Minden játékeszköznek megvan az állandó helye
- Sokféle fejlesztőjáték biztosított
- A játékidő alatt minden ábrázoláshoz szükséges eszköz elérhető helyen a gyermekek rendelkezésére áll.
- Mesekönyvek, bábok elérhető helyen rendelkezésre állnak
- A gyermekek életkorának megfelelő játékok találhatóak a csoportban
- A szerepjátékhoz sokfajta élmény és eszközök biztosítottak.
- Varrógép a bábok és szerepjátékhoz szükséges kellékek megvarrásához
- Az udvari játékhoz sokféle tevékenységhez felhasználható játékszerek

Munka

A tevékenység célja:

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. Olyan örömmel és játékosan végzett tevékenység, mely a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve fejleszti képességeiket, gazdagítja egész személyiségüket.

Az óvodapedagógus feladata

- Olyan munkalehetőséget biztosítson, ami a gyermek számára elfogadható.
- A munkatevékenység olyan legyen, ami a felkínált lehetőségek közül önállóan választható.
- Biztosítsa az eszközök hozzáférhetőségét.
- Támaszkodjon a munka játékkal megegyező sajátosságaira, ugyanakkor erősítse és fejlessze a munka sajátos, játéktól eltérő vonásait.
- Olyan munkát bízson a gyermekre, amelynek elvégzésére megerőltetés nélkül képes.
- A munkafajtákat fokozatosan vezesse be.

- Az önálló munkavégzéssel adjon módot arra, hogy a gyermekek a szükséges készségeket elsajátítsák, gyakorolják, lássák munkájuk célját, hasznosságát.
- Igyekezzen elérni, hogy minden család szoktassa gyermekét a saját személyével kapcsolatos teendők elvégzésére
- Használja ki a falusi környezet adta lehetőségeket, a munkavégzés minél közvetlenebb és sokoldalúbb gyakorlásához

Tevékenységek

Önkiszolgálás:

Étkezés:

- Az asztalterítő felterítése az asztalra
- Önálló terítés
- Annyit öntenek, mernek amennyit el tudnak fogyasztani

Öltözködés:

- Jelükhöz teszik a ruhájukat
- Próbálkoznak a cipő befűzésével, bekötésével
- Ruhájukat kifordítják és összehajtogatják
- Próbálkoznak cipőjük, ruhájuk önálló tisztításával

A környezet rendjének megismerése:

- A mosdóban pótolják az elfogyott tisztálkodási eszközöket (WC papír, fogkrém)
- Töröljék fel a kifröccsent vizet, a mosdókagylókat alkalmanként mossák ki
- A folyosó takarításában vegyenek részt (sárnyomokat töröljék fel, a cipőket rakják sorba)
- Pihenés előtt, után kis segítséggel ágyazzanak meg, segítsenek az ágyak kihordásában
- Segítsenek a csoportszoba elrendezésében

Kerti munka:

- Levelek összegereblyézése
- Madarak etetése
- Homokozó játékok kihordása, tisztán tartása
- A homokozó rendben tartásában segédkezzenek
- Az udvari játékokat rakják össze
- Az udvar növényeinek gondozásában vegyenek részt.

Alkalomszerű munkák:

- Ajándékkészítés beteg társaiknak
- Ünnepekre ajándékkészítés
- Könyvek, játékok javítása
- Babák fürdetése
- Ünnepi dekoráció készítése az óvodapedagógus segítségével

Egyéni megbízatások:

Az egyéni megbízatások gazdagabb, differenciáltabb rendszerét alkalmazzuk. Ilyenkor megmutathatják társaiknak ügyességüket, kitartásukat.

- Egymás segítése pl.: síró társak megvigasztalása, elkísérése az óvoda más helyiségeibe
- Természetes anyagok gyűjtése
- A csoportszoba növényeinek gondozása
- Csíráztatás, hajtás folyamatos figyelése
- Részvétel a foglalkozások feltételeinek kialakításában
- Szalvéta hajtogatása
- Étkezés után a terem rendjének helyreállítása

A falusi életmóddal kapcsolatos munkák:

- Őszi betakarításon való részvétel
- Szüreti munkák, diószedés
- Jeles napokon sütés

Módszertani alapelvek

- Törekedjen arra, hogy a munka a gyermek számára játékos jellegű legyen.
- Nyújtson lehetőséget, hogy a munkavégzés a gyermek számára önálló legyen.
- Biztosítsa a munka állandóságát és folyamatosságát.
- A munka csak olyan jellegű legyen, amely a gyermek testi épségét nem veszélyezteti.
- A munkavégzés szolgálja az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését.
- Vegye figyelembe az egyes gyermekek egyéni sajátosságait, minden gyermek a képességeinek megfelelő munkafeladatot kapja.

Sikerkritériumok

A gyermekek az elkezdett munkát befejezik

Önállóan legyenek képesek dönteni az eszközök kiválasztásában

Szívesen vállalnak egyéni megbízatásokat.

A gyermekek képességének megfigyelése, egyéni és csoportos mérések

A gyermekek munka jellegű tevékenységének megfigyelése

Motiváltsága, munkatempója, kitartása, türelme, akaratereje

Tárgyi feltételek

Az óvoda minden csoportjában biztosított a kis méretű munkaeszköz (seprű, lapát)

Az udvar gondozásához kis méretű kerti eszközök biztosítottak

Anyanyelvi nevelés, kommunikáció

A kommunikációs képesség az óvodáskor legfontosabb alapképessége. Az anyanyelv bonyolult, árnyalt jelrendszer, amelyet a gyermek sokféle tevékenység közben, társas kapcsolataiban sajátít el. Általa a gyermek megtanulja gondolatait, érzelmeit kifejezni, így fejlődnek szellemi, szociális, verbális képességei.

Az óvodapedagógus feladata

- Az óvodapedagógus ismerje anyanyelvét, fejlessze anyanyelvi kultúráját. Beszéde legyen követésre méltó, kifogástalan. Mondatszerkesztése legyen egyszerű, de változatos. Természetes hangon a csoport hangszintjéhez alkalmazkodva beszéljen. Törekedjen szemléletességre.
 - Kérdéseivel is fejlessze a gyerekek gondolkodását, ösztönözze őket beszédre.
 - Egész magatartása fejezze ki, hogy megérti a gyerekek szükségletét, és törekszik kapcsolatigényének kielégítésére.
 - Használja ki a beszélgetés természetes fejlesztő lehetőségeit.
 - Kísérje figyelemmel a gyerekek egyéni beszéd-sajátosságait, ne beszéltesse őket egyszerre.
 - Folyamatos megfigyeléssel ismerje meg a csoport beszéd-szintjét, kísérje figyelemmel egy-egy új fejlettségi szint megjelenését.
- Figyelje a hiányosságokat, derítse ki az okát, gondoljon egyéni fejlesztésre.
- Ismerje fel a beszédhibákat, irányítsa a gyereket logopédushoz.
- Legyen türelmes a gyerekekkel, ne szerepeltesse egyénileg, de adjon lehetőséget az egyéni megnyilvánulásra (ének, báb).
 - Ismertesse meg a gyereket új fogalmakkal, bővítse szókincsüket.
 - Keltse fel a beszédkedvet, s alakítsa beszéd-kultúrájukat.

Tevékenységek:

- beszélgetés
- kezdeményezések, foglalkozások
- anyanyelvi játékok
- játék

Módszertani alapelvek

Az óvodapedagógus érvényesítse a nyelvfejlesztés lehetőségeit az óvodai élet minden területén.

Tegye lehetővé, hogy kifejezzék élményeiket, érzelmeiket.

Ösztönözze a gyerekeket arra, hogy szóban fejezzék ki szükségleteiket, kívánságaikat. Tartsák be a társas együttműködés szabályait. Keltse fel az érdeklődést a nyelvi játékok iránt.

Tartsa szem előtt, hogy különböző fejlettségi szinttel kerülnek óvodába, és fejlődési ütemük is eltérő.

Törekedjen arra, hogy felkeltse beszédkedvüket.

Erősítse a beszédviselkedés szabályait, mutasson példát.

Biztosítsa a jó csoportléggöröt, ami a beszédkapcsolat kialakulásának alapja.

Segítse a szegényebb szókincsű gyerekek fejlődését, de az átlagosnál fejlettebbekre is gondoljon.

Sikerkritériumok

- Helyesen használják a metakommunikációs jelzéseket
- Figyelmesen végighallgatják társaikat és a felnőtteket
- Gondolataikat összefüggően, bővített mondatokkal fejezik ki
- Alkalmazzák a megismert udvariassági kifejezéseket, illemszabályokat
- Beszédük jól érthető, megfelelő hangsúlyozású, hangerejű, és sebességű

A gyermekek képességének megfigyelése, egyéni és csoportos mérése

Beszédértés, beszédhallás vizsgálat, beszédhibák kiszűrése

DIFER teszt

Tárgyi feltételek

Nyugodt légkör, hely, idő a beszédhez

- A gyermek méretének megfelelő bábok
- CD-MP3 lejátszó, CD-k, pendrive

6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A tevékenység célja:

A gyermek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermek tér, forma, szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékük, a szép iránti nyitottságuk alakítása. Az őket körülvevő tárgyi világ megismerése, vizuális képességfejlesztés.

Az óvodapedagógus feladata

- Úgy alakítsa ki a csoportszobát, hogy ott a vizuális tevékenységet kereső gyermekek nyugodtan, kényelmesen dolgozhassanak.
 - Biztosítson minél több eszközt, időt és helyet a tevékenységek gyakorlásához, ezzel is ötletet adva a gyermeki fantáziának.
 - Fejlessze a gyermekek képi gondolkodását
 - Teremtse meg a feltételeket a gyermek képi, plasztikai kifejező nyelvének; ábrázoló és konstruáló képességének fejlődéséhez.
- Gyakoroltassa az esztétikus környezet felismerését, alakítását.

Nyújtson lehetőséget a vizuális és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására.

Segítse elő a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását.

Törekedjék a természetes, jó minőségű anyagok használatára.

Adjon lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy minél több élményt átélve megvalósíthassák elképzeléseiket.

Tevékenységek

Képalakítás - rajzolás, festés, ragasztás, tépés, hajtogatás, vágás, karcolás, batikolás, nyomat, varrás, szövés, fonás, kollázs, montázs, népművészeti elemekkel való ismerkedés

Plasztikai munkák - gyurmázás, agyagozás, díszítés, nyomat karcolás

Építés - nedves homokból, hóból, jégből különböző anyagokból kisebb-nagyobb térbeli formák létrehozása

Műalkotások nézegetése

Módszertani alapelvek

Az óvodapedagógus a tervezésnél vegye figyelembe, hogy a gyermekek ábrázolási szintjében a fejlődés egyenlőtlen ütemű.

Törekedjen a technika és a téma variálhatóságára, ezzel fejlessze a gyermekek kreativitását.

Tegye lehetővé az egyéni kifejezés érvényre jutását

Tartsa szem előtt, hogy az ábrázoló tevékenység célja nem maga a tevékenység során létrejövő bármiféle alkotás, annak esztétikai értéke, hanem maga az örömteli cselekvés.

Segítse az intellektuális látásmód kialakulásának megalapozását.

Vegye figyelembe a tevékenységek megszervezésénél az évszakok változásait, melyek kitűnő pedagógiai alapot adnak, valamint az ünnepeket, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez, és megmozgatják fantáziájukat.

Segítse a gyermekeket a teljes alkotókedv kibontakoztatására, a teljes önállóságra.

Ösztönözze őket az esztétikus, szép munkák készítésére.

Az ötlettől a megvalósításig bátorítást, dicséretet adjon a gyermekeknek.

Ismertesse meg a gyerekeket községünk két jeles alkotója. /Viski János, Mányoki Ádám / néhány alkotásával.

Sikerkritériumok

- Ha a tevékenység örömteli cselekvést jelent a gyermekek számára
- 6-7 éves korukra eljutnak arra a szintre, hogy önállóan tudnak elindulni egyes tevékenységek megkezdésében
- Az ábrázoló tevékenységhez szükséges eszközöket megfelelő módon használják
- Ha a gyermekekkel sokféle technikát ismertetünk meg

A gyermek képességének megfigyelése, egyéni és csoportos mérések

Gyermekrajzok elemzése tér-cselekmény kifejezésének alapján

Az alkotás megnevezésének jellemzői

Színek használata

Az eszközök helyes használata

A gyermekek kreativitásának megfigyelése

Tárgyi feltételek

- Jó minőségű, természetes anyagok
- Megfelelő, nyugodt hely a tevékenységhez

7. Ének, énekes játék, zenehallgatás

A tevékenység célja:

A közös éneklés, a közös énekes játékok örömeinek megéreztetése. A gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságuk formálása. A néphagyomány mellett, a Kodály módszer segítségével harmonikus, szép mozgású, tiszta éneklésű, hallású, jó ritmusérzékű, zenét kedvelő gyermekek nevelése.

Az óvodapedagógus feladata

- Az ének-zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése.
- Biztosítson megfelelő helyet, időt, eszközt a tevékenységek gyakorlásához.
- A nap bármely szakában juttassa zenei élményhez a gyermekeket, ne csak a kötött, illetve kötetlen foglalkozások alkalmával.
- Legalább egy hangszeren biztonságosan játsszék.
- Tegye lehetővé, hogy a szülők is megismerjék az óvodában tanított dalanyagot.
- Segítse elő, hogy a családban ne törjék le a gyermek kedvét, önbizalmát akkor sem, ha éneklésével nincsenek megelégedve.

- A nyári hónapokban is sokat énekeljen a gyermekekkel.
- Segítse elő, hogy ugyanazt a játékot annyiszor játszassák el ahányszor kedvük van hozzá.
- Használja ki az ünnepvárás érzelmi hangulatát a zenei nevelés során.

Tevékenységek

Éneklés, zenélés, dalos játékok játszása

Zenei készségek, képességek fejlesztése

Zenehallgatás

Tánclépések elsajátítása

Tehetséggondozás

Módszertani alapelvek

- Az óvónő a zenei anyag tervezésnél törekedjék arra, hogy csak zeneileg tiszta, megfelelő hangkészletű dalok kerüljenek megtanításra.
- Érvényesítse, hogy a magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös éneklés.
- Ismertessen meg néhányat kortárs zeneszerzők művei közül
- Ápolja a hagyományokat, a magyar népdalok, mondókák világa ma is élő, felhasználható lehetőség. A néphagyományörzés mellett a Kodály módszer hassa át a zenei nevelést.
- A foglalkozások megtervezésénél tartsa szem előtt a fokozatosság elvét.

Sikerkritériumok

- A gyermekek hangterjedelmét figyelembe véve megtanítunk minden nagycsoportost örömmel énekelni
- Egyszerre és együtt tud mozogni a gyermekcsoport
- 6-7 éves korukra eljutnak arra a szintre, hogy a szerepvállalásnál egymással toleránsan viselkednek
- Megtanítunk minden gyermekkel legalább egy egyszerű tánclépést zenére, ritmikusan táncolni
- 6-7 éves korára minden gyermek helyesen használja a ritmushangszereket.

A gyermekek zenei képességének megfigyelése, egyéni, csoportos mérése

- Éneklési készség
- Egyenletes lüktetés érzékelése
- Ritmusérzékelés

- Zenei alapfogalmak alkalmazása (gyors-lassú, halk-hangos, mély- magas)
- Zenei alkotókészség (dallammotívum)
- Dalos játékok megfigyelése
- Harmonikus mozgás

Tárgyi feltételek

- az énekekhez, dalos játékokhoz kapcsolódó hívóképek
- ritmushangszerek
- fejdíszek a dalos játékokhoz
- CD-lejátszó, MP3 lejátszó, pendrive, CD lemezek
- óvodapedagógus hangszerei

8. Mese, vers, dramatikus játék

A tevékenység célja:

A gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, irodalmi élményeken keresztül. Pozitív személyiségjegyek megalapozása, a könyv megszerettetése.

Az óvodapedagógus feladata

- Nyugodt légkört teremtsen a meséléshez, verseléshez.
- A gyermekek életkorának, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő irodalmi alkotásokat válasszon. Az óvodában a népmeséknek, népi mondókáknak, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.
- Ne ragaszkodjon a foglalkozási keretekhez, meséljen, verseljen, mondókázzon a nap bármely szakában.
- Teremtsen alkalmat arra, hogy a gyermekek eljátszhassák, elmesélhessék, elbábozhassák kedvelt meséiket.
- Legyen tekintettel arra, hogy a gyerekek igénylik a gyakori ismétlést.
- Segítse elő az irodalmi élmények feldolgozását különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával.
- Tartózkodjék a művek átfogalmazásától, a próza lényegi megváltoztatásától.
- Kezdeményezze, hogy otthon is rendszeresen verseljenek, meséljenek a felnőttek a gyermekeknek.

Tevékenységek

mondókajáték, állathangutánzó és felelgetős mesemondókák
halmozó és láncmesék, verses mesék, hosszabbodó, bonyolódó mesék
versek
mesedramatizálás, bábozás

Módszertani alapelvek

- A mindennapi verselés, mesélés mondókázás közben ügyeljen a gyermekkel való szoros érzelmi kapcsolat, a meghitt légkör megteremtésére.
- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.
- A mesét, mint a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítőjét alkalmazza.
- Az óvodán kívül szerzett élményeket ne tiltsa ki az óvodai életből, hanem, - ha esztétikailag elfogadható - építse be, használja fel a csoport közös élményének kialakításában.
- Tartsa szem előtt, hogy a feladat nem a szöveg megtanítása, hanem a vers és mesemondás folyamatának élvezetessé tétele, hiszen a foglalkozás sikere ezen múlik.

Sikerkritériumok

- Kiscsoporttól kezdve változatos, esztétikus eszközökkel szeretessük meg a mesét, hogy nagycsoport végére eszközök nélkül is szívesen hallgassák azt.
- A közös verseléstől a gyermekek eljutnak a mikrocsoportos, ill. egyéni versmondásig
- Tudnak egy-egy alkalmi, évszakhoz kapcsolódó és kedvenc állatról szóló verset vagy mondókát.
- El tudnak játszani és bábozni az év közben hallott mesék közül 2-3-at.

A gyermekek képességének megfigyelése, egyéni és csoportos mérések.

A gyermekek spontán versmondásának, mondókázásának, mesélésének megfigyelése

A gyermekek verstanulásának jellemzői

A gyermekek mesemondásának, a mese feldolgozásának jellemzői

A gyermek beszédének szövegfonetikai hatáselemeinek megfigyelése

A gyermekek folyamatos beszédének megfigyelése

Tárgyi feltételek

- Mesesarok kialakítása
- Könyvek a meséléshez, könyvnezegetéshez
- Bábok
- Átváltozáshoz szükséges eszközök
- Videokamera
- CD és MP3 lejátszó, CD lemezek, pendrive

9. Mozgás, mozgásos játékok

Mozgásfejlesztés a testnevelési foglalkozásokon és a mindennapos testnevelésen

A tevékenység célja:

A gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok végzése által, a pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása, fejlesztése. A természetes helyváltató,(aktív nagymozgások) helyzetváltató, finommotoros mozgáskészségek tanulása, a mozgáskoordináció intenzív fejlesztése., s ezáltal az egész gyermeki személyiség fejlődésének elősegítése.

Az óvodapedagógus feladata:

- A spontán- a játékban, azon belül a szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak a gyermekek számára minden nap adjon lehetőséget.
- A komplex testmozgást építse be az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is.
- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni szükségleteit és képességeit, biztosítsa, hogy egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekek ismerjenek és játszanak fejlesztő hatású kooperatív jellegű mozgásos játékokat.
- A mozgásfeladatokat a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazítsa, ehhez átgondolt, tudatos tervezésre van szükség.
- Tegye lehetővé a rendszeres napi mozgással a fizikai képességek fejlesztését, különböző nehézségű differenciált feladatok adásával segítse elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat.
- Változatos eszközök biztosításával tegye lehetővé, hogy a gyermekek számára a mozgás örömet jelentsen.

- A hibákat gyakorlat közben a helyes mozgás dicséretével javítsa.
- Minden óvodai nevelési napon biztosítson lehetőséget és megfelelő feltételeket a spontán megjelenő mozgásos tevékenységeknek a játékban és a szabad játékban egyaránt.
- Játékkultúrája változatos, tudatos széles skálájú legyen

Tevékenységek:

Lokomotoros

(helyváltoztató)

- járások
- futások
- oldalazások
- irányváltások, megállások
- menekülés és üldözés
- szökdelések
- ugrások és érkezések
- kúszások, csúszások
- mászások

Stabilitási

(helyzetváltoztató)

- lendítések, körzések
- hajlítások, nyújtások
- fordítások, fordulatok
- tolások és húzások
- emelések
- testsúlyáthelyezések és támaszok
- gurulások, átfordulások
- dőlések és esések
- egyensúlyozások
- függések és lengések

Manipulatív

(finommotoros)

- gurítások
- dobások
- elkapások
- rúgások, labdaátvétel
- labdavezetés kézzel,
- ütések
- ütések eszközzel
- eszközök megállítása, átvétele
- egyéb eszközhasználati formák

Módszertani alapelvek

- Tartsa szem előtt a gyermekek egyéni képességeinek fejlettségét, ezek figyelembevételével történjen fizikai terhelésük (járás, futás, stb.)
- A szabad játék keretein belül végzett mozgásos tevékenységeket egészítse ki az irányított mozgásos tevékenységekkel.
- A komplex testmozgások beépítése az óvodai élet egyéb tevékenységeibe együttesen hassanak a gyermeki személyiség fejlődésére. / pozitív énkép- önkontroll, érzelemszabályozás- szabálykövető társas viselkedés- együttműködés- kommunikáció- problémamegoldó gondolkodás /

- Játékos feladatadással ösztönözze a gyermekeket a részvételre. Legyen türelmes, ne erőltesse a gyermekeket, biztassa és dicsérje őket.
- Segítse elő, hogy a mozgásos játékok, tevékenységek kiegészítsék, felerősítsék a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatásait.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekek a mozgást játékként éljék meg. A mozgástevékenység változatos, érdekes, élményszerző legyen.
- Vegye figyelembe a képességfejlesztésnél a fokozatosságot, rendszerességet, a kellő intenzitást.
- Törekedjék arra, hogy a mozgások többsége lehetőség szerint a szabadban történjen.

Sikerkritériumok

- Ha a gyermekek örömmel, önként vesznek részt a foglalkozásokon.
- Ha a mozgás során használt eszközöket helyesen, rendeltetésszerűen használják
- A térbeli viszonyokat helyesen használják
- Ha arányosan fejlődik izomzatuk, állóképességük
- Ha a mozgásos játék során kialakított szabályokat betartják, segítik társaikat a közös cél elérésében.

A gyermekek képességének megfigyelése, egyéni és csoportos mérések

A gyermekek spontán mozgásának, gyakoriságának megfigyelése

A gyermekek szervezett mozgáslehetőségének felmérése

Erő, állóképesség, egyensúlyérzék, ügyesség megfigyelése

Tárgyi feltételek

- A fejlesztéshez jól felszerelt tornaszoba
- A gyerekek létszámának megfelelő, változatos tornaszerek
- A szabadban kialakított megfelelő tér a kinti mozgás megvalósításához
- Megfelelő, kényelmes, célszerű tornaruha

10. A külső világ tevékeny megismerése

Célja:

A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli tér és síkbeli szemléletének alakítása.

Az óvodapedagógus feladata:

Hívja fel a figyelmet a természetvédelem fontosságára.

Szervezen olyan tevékenységeket, melyekben közvetlenül gyakorolhatják a természetvédelmet.

Tudatosítsa a szülőföldhöz, magyar néphez tartozásukat.

Tanítsa meg a gyermekekkel a magyar jelképeket.

Használja ki a természetes környezet adta lehetőségeket. Szervezen kirándulásokat, ott hívja fel a gyermekek figyelmét a környezet védelmére.

Használja fel a gyermekek környezetükből szerzett ismereteit, játékaikat a tanulás folyamatában.

Szervezen folyamatos megfigyeléseket, teremtsen lehetőséget termékek gyűjtésére.

Kezdeményezzen szimulációs játékokat.

Használja ki az alkalmi megfigyelések adta lehetőségeket.

Tegye lehetővé a gondolkodási képességek alakulását, olyan szituációk teremtésével, melyekben lehetőség nyílik a felfedezésre.

Vegye figyelembe a tevékenységek szervezésénél az aktualításokat, ünnepeket, az évszakok változásait, jeles zöld napokat.

- Törekedjen arra, hogy minden gyermek képességeit és munkatempóját megismerje.
- Mérje fel a gyermekek ismereteit és játékos tevékenységek során fejlessze tovább őket.
- Biztosítson olyan eszközöket és tevékenységeket amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését. Törekedjen arra, hogy természetes élethelyzetekben szerezzenek matematikai tapasztalatokat és ismereteket.
- Tartsa szem előtt a gyermekek ötleteit, igényeit, élményeit.
- Fejlessze a gyermekek problémalátását és problémamegoldó képességét.
- Törekedjen jó minőségű, esztétikus eszközök használatára.
- A szervezett matematikai tapasztalatok szerzését 4-5 éves korban kezdje.
- Törekedjen a mozgásos, cselekvéses módszerek alkalmazására, hogy az élmények bevésődjenek és később könnyen felidéződjenek.
- Teremtsen változatos matematikai szituációkat, állítsa a gyermekeket problémahelyzet elé.

- Ösztönözzé a gyermekeket az önálló problémamegoldás iránti igényre.

Tevékenységek:

- Tapasztalatszerzés
- Alkalmi, folyamatos megfigyelés
- Gyűjtés
- Szimulációs játék
- Kísérlet
- Séta, kirándulás
- Összehasonlítás, szétválogatás, sorba rendezés, összemérés, megszámlálás
- Építések, alkotások szabadon és másolással, tevékenységek tükörrel
- Tájékozódás a síkban és térben

Módszertani alapelvek

- Támaszkodjon a gyermek családon belül szerzett élményeire.
- Lehetőség szerint mindent természetes környezetében ismertessen meg a gyermekekkel.
- Törekedjen a jó hangulatra, az oldott légkörre.
- Ösztönözzé a gyermekeket arra, hogy észrevegyék a természet szépségét.
- Igyekezzen olyan élményeket nyújtani, amelyek elmélyítik a természethez való kötődést.
- A tapasztalatszerzési lehetőségeket játékos, cselekvő módon történjenek.
- Keresse a lehetőséget a differenciált fejlesztéshez.
- A természetben való viselkedésben nyújtson személyes példát.
- Hallgassa meg a gyermekek élményeit és reagáljon azokra.
- Törekedjen arra, hogy a megszerzett ismeretek, tapasztalatok segítsék elő a gyermekek korának megfelelő, biztonságos eligazodást a világban.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekek az ismereteket sokoldalúan közelítsék meg, változatos módszerek alkalmazásával (verbális, vizuális, manuális úton).

Sikerkritériumok:

- Meg tudnak különböztetni mennyiségi, formai, nagyságbeli viszonyokat, ezeket észreveszik, élőlényeknél, tárgyaknál.
- Tudnak mennyiséget összehasonlítani, nagyság, forma, szín szerint, síkban és térben egyaránt.
- Ápolják az óvoda és a csoport hagyományait s aktívan részt vesznek az ünnepélyek előkészületeiben.

- Észreveszik a környezet változásait, megnevezik azok főbb jellemzőit.
- A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetbe való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek, Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét és védelmét.

A gyermekek képességének megfigyelése, egyéni és csoportos mérése

A gyermek érdeklődése a környezet megszerettetése, megismertetése a tevékenység iránt.

A gyermeki beszéd minőségének a megfigyelése

Alapvető ismeretek tudásának felmérése

Tárgyi feltételek:

- Nagyítók
- Gyűjtődobozok
- Évszaktáblák
- CD és MP3 lejátszó, CD lemez, pendrive
- MINIMAT eszközei
- Mérőeszközök
- Élősarok a csoportszobában

III. Fejezet

1. Az óvodai gyermekvédelem

Intézményünk a prevenció mellett célul tűzi ki, hogy a gyermekek problémáit felismerje, kezelje, eseteit feldolgozza. A gondokat orvosolja a helyi gyermekvédelemben érintett társszerveivel, szakembereivel a prevenció mellett a tehetséges gyermekek fejlesztése is fontos szempont. Biztosítsa a gyermekek számára mindazokat a jogokat és ellátásokat, amelyeket a jogszabályok és rendeletek előírnak.

Az óvodapedagógus feladatai

- Segítse elő a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és járását.
- Segítse elő az új óvodások befogadását, beilleszkedésüket tegye zökkenőmentessé
- A lehetőségekhez képest minél jobban ismerje meg a családokat
- A hátrányos helyzet okozta tüneteket, problémákat ismerje fel
- Vegyen részt az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, ill. a szűrést szükség esetén javasolja (látás, hallás, beszéd, fogászati szűrővizsgálat)
- Szükség szerint végezzen családlátogatást
- Biztosítsa a gyermeket megillető jogok érvényesülését.
- Próbálja elérni a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását.
- Törekedjen a szülőkkel való jó kapcsolat kialakítására.

Gyermekvédelmi felelős feladatai

- A csoportban dolgozó óvónők segítségével mérje fel a hátrányos helyzetű, valamint veszélyeztetett gyermekeket, és jelezze a gyermekvédelmi szolgálat felé.
- Ezeket a gyermekeket vegye is nyilvántartásba.
- Mérlegelje a veszélyeztetettség és a hátrányos helyzet típusát, a segítségnyújtás módjára tegyen javaslatot.
- Nevelési év elején készítsen gyermekvédelmi munkatervet, a tevékenységeket, felelősöket megjelölve.
- Rendszeresen egyeztessen az önkormányzat gyámügyi előadójával, jegyzőjével, gyermekjóléti szolgálat vezetőjével.
- Félévente készítsen nyilvántartást az Önkormányzat étkezéshez nyújtott támogatásáról

- A rászoruló gyermekek szüleit tájékoztassa az igénybe vehető támogatások módjáról.
- Év végén beszámolási kötelezettsége van a nevelőtestület részére.

Veszélyeztetett helyzetű gyermek

Az 1997. évi XXXI. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 5.§.-ban határozza meg a veszélyeztetettség fogalmát. „Olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakul állapot, amely a gyermekek testi, lelki, értelmi, érzelmi, vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.” Tehát személyiségfejlődését veszélyezteti.

Veszélyeztetett helyzetben levőnek kell tekinteni a gyermeket, ha:

- A szülő felelőtlen magatartása (alkoholizmus, drog, szexuális erkölcstelenség, kriminalitás, brutalitás a gyermekkel szemben)
- Súlyos feszültség a családban (kiélezett családi konfliktusok, verekedések, a család teljes szétesése)
- A szülő tartós betegsége (szervi, ideg- ill. elmebeteg)
- Családi tragédiák (haláleset, baleset, rokkantság)
- Anyagi és lakásproblémák (súlyos anyagi problémák, nagy szegénység, nagyon rossz lakáskörülmények)
- Elhanyagoló gondozás (élelmezés, tisztálkodás, öltözködés elhanyagolása)

Hátrányos helyzetű gyermek

A hátrányos helyzet kialakulásának tényezői:

- Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

A gyermekvédelemhez kapcsolódó alapelvek

-A gyermek nevelési feladatainak ellátására elsősorban a család köteles és jogosult, melyhez segítséget nyújthat az óvodai nevelés, ill. az Önkormányzat.

-A rászoruló gyermek gondozásához, neveléséhez és társadalmi beilleszkedéséhez komplex, célzott, differenciált ellátást kell biztosítani.

-A család életébe történő hatósági beavatkozás kizárólag akkor engedhető meg, ha az a gyermek érdekében elkerülhetetlen.

-Az Önkormányzatok és az állami szervek tevékenységének támogatására az intézmények által nyújtott szolgáltatások minőségének ellenőrzésére, a gyermekek személyi és vagyoni érdekvédelmére gyámügyi és gyermekvédelmi szakfeladatok ellátására hivatalt kell létrehozni.

Községünkben a gyermekvédelem eredményes ellátását a **Mosoly Kistérségi Gyermekjóléti és Családsegítő szolgálat** felelőse látja el.

A jelzőrendszer tagjaival az intézmény vezetője, valamint az óvoda gyermekvédelmi felelőse folyamatos munkakapcsolatot tart.

2. A pedagógiai munka tervezése

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelése, az egyénre szabott nevelési fejlesztési eljárások folyamatos írásbeliséget kívánnak.

Az óvodapedagógus tervezi és vezeti

- Felvételi és mulasztási napló
- A gyermekek fejlődési naplója
- Csoportnapló

Az óvodai csoportnapló lefűzhető lapokból áll, melynek minden esetben tartalmaznia kell:

- A csoportba járó gyermekek névsorát (ABC -illetve születési sorrendben)
- A csoport napirendjét
- A csoportra vonatkozó statisztikai adatokat
- A csoport szabály és szokásrendszerét, nevelési lehetőségeit
- A csoport ünnepeit, hagyományait
- Az előre tervezett kirándulásokat, sétákat
- A csoportban alkalmazott fejlesztő játékokat
- Gyermekvédelmi lapot
- Családlátogatási feljegyzéseket
- Az óvodavezető csoportlátogatásait
- A csoport előre tervezett heti tervét
- A csoport életével kapcsolatos napi feljegyzéseket
- Éves anyaggyűjtést